

THE EVOLUTION OF SALES PRICES UNDER THE INFLUENCE OF INDIRECT TAXES

EVOLUȚIA PREȚURILOR DE COMERCIALIZARE SUB IMPACTUL IMPOZITELOR INDIRECTE

GURDUZA VLADA, studentă, **Specialitatea: FB**
Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu Bodoni, 61
e-mail autor: gurduza.vlada@ase.md

Abstract: Price regulation by the state represents an attempt to shape, direct, and monitor prices through legislative, administrative, and financial measures with the aim of ensuring the economic stability of the state and the social protection of the population.

Keywords: taxes, VAT, excise duties, prices, customer, products.

JEL CLASSIFICATION: O16, P43, P34

INTRODUCERE

Importanța cercetării. Statul are o implicație majoră în stabilirea prețurilor prin diverse instrumente cum ar fi: plafoanele de prețuri, limitarea marjei de profit, adaosului comercial, stabilirea cotelor impozitelor indirecte, controlul asupra masei monetare, sistemul de remunerare a muncii, politica de creditare, ș.a. Stabilirea cotelor impozitelor indirecte este clasată ca metodă de reglementare indirectă, în același timp, mărimea taxei pe valoare adăugată, accizelor și taxelor vamale determină în mod direct nivelul prețurilor de comercializare, iar pe seama acestor impozite în Republica Moldova sunt asigurate cca 70% din totalul veniturilor bugetului de stat.

Obiectivele cercetării rezidă în studierea impactului impozitelor indirecte asupra nivelului prețurilor de comercializare.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

1. În arealul științific respectiv au mai fost elaborate cercetări de Viorica Stan – Incidența impozitelor indirecte și a subvențiilor asupra prețurilor (2010), Mariana Colesnic – Impozitele indirecte – pârghie de influențare a activității agenților economici și de creștere economică a Republicii Moldova (2013).
2. Metodele de cercetare utilizate sunt deducția, metoda analitică, sintetică și analiza comparativă.
3. Rezultatele obținute.

În vederea stabilirii prețurilor de comercializare la produsele alimentare și industriale, producătorii/comercianții sunt obligați să respecte prevederile actelor normative, după cum urmează:

- Codul fiscal (cu modificările și completările ulterioare), Legea Republicii Moldova nr. 1163-XIII din 24.04.1997;
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova Nr. 774/2016 din 20.06.2016 ”Cu privire la prețurile de comercializare a produselor social importante”;
- Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, nr. 2 din 25 februarie 2022.

În continuare, vom analiza impactul impozitelor indirecte asupra prețurilor de comercializare, abordând diferite categorii de produse.

I. Produse de fabricație autohtonă, incluse în lista produselor social importante, pentru care este reglementat adaosul comercial și se aplică cota redusă a taxei pe valoare adăugată.

În acest caz, vom lua ca exemplu câteva sortimente de pâine livrate de producătorul Franzeluța S.A.

Tabelul 1. Analiza mecanismului formării prețului la pâine în unitățile de comerț Linella și Metro

Denumirea produsului	Masa, grame	Prețul de livrare al producătorului Franzeluța S.A., lei		Prețul de livrare în unitatea de comerț Linella, lei		Prețul de livrare în unitatea de comerț Metro, lei	
		fără TVA	cu TVA (8%)	fără TVA	cu TVA (8%)	fără TVA	cu TVA (8%)
Franzela cu făină integrată feliată	300	5,16	5,57	4,91	5,30	4,99	5,39
Franzela Botanica feliată	400	5,74	6,2	5,65	6,10	5,55	5,99
Dacia cu seară feliată	500	7,66	8,27	7,50	8,10	7,41	8,00
Borodinschii feliată fără drojdii	600	8,80	9,50	8,70	9,40	8,51	9,19

Sursa: elaborat de autor în baza cercetărilor proprii și a informațiilor de pe site: <https://metro.zakaz.md/ro/categories/bread/>, <https://linella.md/ro/cautare?search=paine> [online] [accesat: 11.01.2023]

Analizând datele prezentate în tabelul 1, observăm că în ambele unități de comerț toate categoriile de pâine sunt realizate la un preț mai mic decât prețul de livrare al producătorului. Diferența negativă constituie, în mediu 16 bani în Linella și 24 bani în rețeaua de comerț Metro. Situația constatată se explică prin faptul că ambele unități reprezintă rețele mari de comercializare. Astfel, achiziționând partide mari de produse, acestea beneficiază de rabaturi de la producător printr-un contract încheiat între cele două părți. Ponderea TVA în prețul final de comercializare constituie 7 %.

II. Produse de fabricație autohtonă, care nu figurează pe lista produselor supuse accizului, pentru care nu este reglementat adaosul comercial și se aplică cota standard TVA.

Pentru această categorie de produse vom analiza câteva sortimente de salam furnizate de Carmez S.A.

Tabelul 2. Analiza mecanismului formării prețului la salam în unitățile de comerț Linella și Metro

Denumirea produsului	Masa, kg	Prețul de livrare al producătorului Carmez S.A., lei		Prețul de livrare în unitatea de comerț Linella, lei		Prețul de livrare în unitatea de comerț Metro, lei	
		fără TVA	cu TVA (20%)	fără TVA	cu TVA (20%)	fără TVA	cu TVA (20%)
1	2	3	4	5	6	7	8
Salam crud-afumat de Moscova	1	267,92	321,5	284,58	341,50	274,08	328,9
Salam servelat cu coniac	1	245,42	294,5	260,68	312,82	258,25	309,9
Salam italian	1	171,25	205,5	181,90	218,28	194,08	232,9

Sursa: elaborat de autor în baza cercetărilor proprii și a informațiilor de pe site: <https://metro.zakaz.md/ro/search/?q=salam>, <https://linella.md/ro/cautare?search=salam> [online] [accesat: 10.01.2023] [online] [accesat: 10.01.2023]

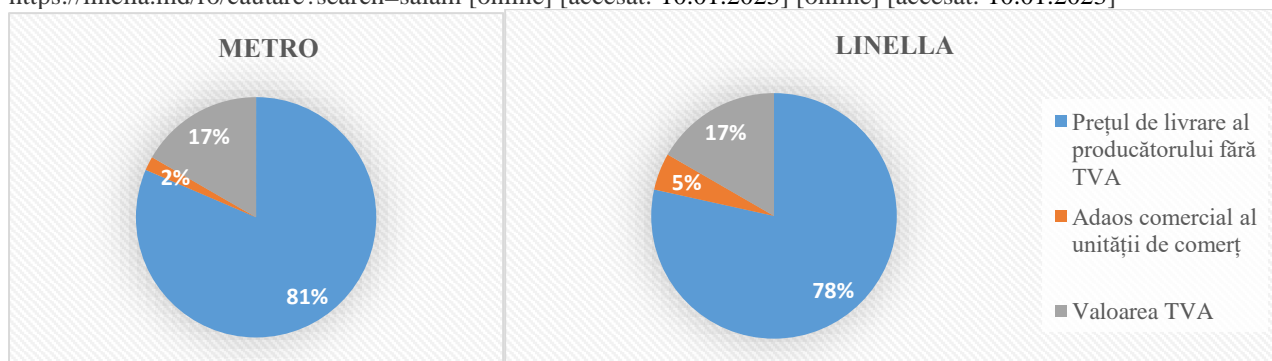

Figura 1. Structura prețului final de livrare la produsul „Salam crud afumat de Moscova” în unitățile de comerț Linella și Metro

Conform datelor prezentate în tabelul 2, remarcăm că în ambele unități comerciale, toate tipurile de salam sunt realizate la un preț mai mare decât prețul de livrare al producătorului Carmez S.A. Diferența o constituie în mediu 17 lei în Linella și de 16 lei în unitatea de comerț Metro. Respectiv, putem concluziona că indiferent de faptul că există o diferență de 3% în adaosul comercial al rețelelor de comerț, ponderea TVA în prețul final achitat de consumator este aceeași, de 17%.

III. Producție de fabricație autohtonă, ce figurează pe lista produselor supuse accizului, pentru care nu

este reglementat adaosul comercial și se aplică cota standard a taxei pe valoare adăugată.

În cazul dat, au fost analizate divinurile de la producătorul Călărași S.A. Cota accizului aplicat la asortimentul dat de produse este 132,24 lei/litru absolut și TVA este de 20%.

Tabelul 3. Analiza mecanismului formării prețului la asortimentul Călărași divin în unitățile de comerț Linella și Metro

Demunirea produsului	Gramaj, ml	Prețul producătorului, lei	Accizul, lei	Prețul de livrare în unitatea de comerț Metro, lei		Prețul de livrare în unitatea de comerț Linella, lei	
				fără TVA	cu TVA (20%)	fără TVA	cu TVA (20%)
1	2	3	5	7	8	9	10
Special Coleccion, 5 ani	500	38,03	66,14	115,83	139	120	144
Brandy	500	8,86	66,14	74,92	89,90	82,46	98,95
Aurum, 7 ani	500	81,36	66,14	174,17	209	195,83	235

Sursa: elaborat de autor în baza cercetărilor proprii și a informațiilor de pe site-ul: https://linella.md/ro/catalog/bauturi_spirtoase/calarasi_aurum_divin_7_an_051?from=SEARCH, <https://metro.zakaz.md/ro/search/?q=calarasi> [online] [accesat: 20.03.2023]

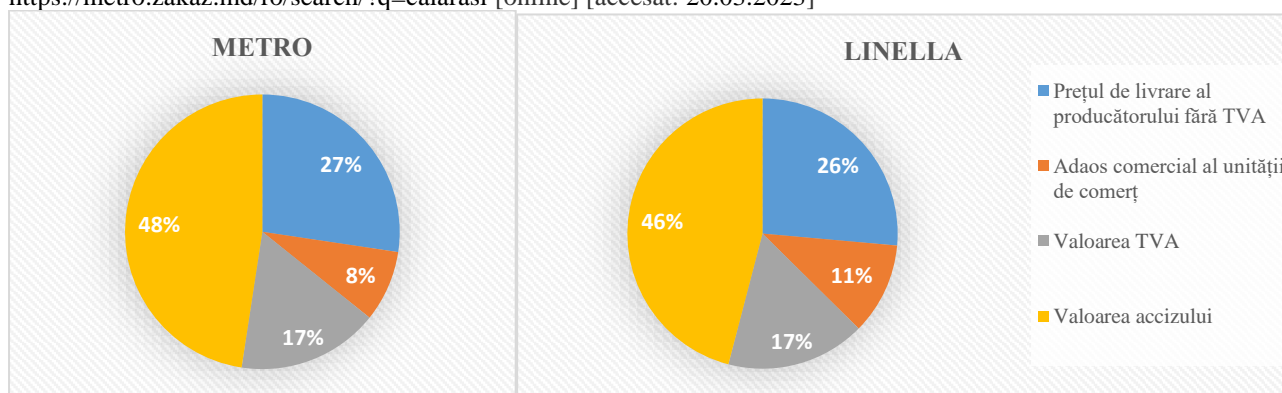

Figura 2. Structura prețului final de livrare la produsul „Special collection, 5 ani” în unitățile de comerț Linella și Metro

Conform datelor prezentate în tabelul 3, putem evidenția faptul că atât în Metro, cât și în Linella, divinurile de la producătorul Călărași S.A. se vinde la un preț mai mare decât prețul de livrare a producătorului. Diferența dintre prețuri o constituie aproximativ 35 lei în Metro și aproximativ 40 lei în cazul comerciantului Linella. Conform analizei efectuate, denotăm că la distribuitorul Metro prețurile sunt relativ mai mici, deoarece Linella aplică un adaos comercial mai mare la produse. Remarcăm faptul că valoarea accizului deține o pondere destul de mare din prețul final achitat de consumator, aproximativ ½ din suma totală. Cota TVA în ambele cazuri constituie 17%.

CONCLUZII

Impozitele indirecte sunt incluse în prețul bunurilor și sunt plătite de agenții economici direct din veniturile vânzărilor. Acestea au o mare importanță socio-economică, având în vedere următoarele aspecte:

- sunt o sursă importantă de venituri ale statului, ponderea lor în buget fiind semnificativ mai mare decât ponderea impozitului pe venit,
- cu ajutorul impozitelor indirecte se realizează distribuția și redistribuirea veniturilor între diferitele grupuri sociale ale populației,
- impozitele indirecte au impact direct asupra nivelului prețurilor, crescându-l cu cca 50%, deci sunt un factor de reglare a nivelului prețurilor, un mijloc de influențare a dinamicii acestora,
- sistemul impozitelor indirecte are impact direct asupra producției, comerțului, consumului, contribuind la creșterea sau, dimpotrivă, la reducerea acestora, permite ajustarea sferelor de circulație a mărfurilor în conformitate cu obiectivele economice și de dezvoltare.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

- 1) Titlul III al Codului Fiscal, *Taxa pe valoare adăugată*. [online].[accesat la 20.03.2023]
Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130659&lang=ro
- 2) Titlul IV al Codului Fiscal, *Accizele*. [online].[accesat la 20.03.2023]
Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130659&lang=ro
- 3) Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359/2022. [on line].[accesat la 20.03.2023].
Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=134937&lang=ro#
- 4) Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 774 din 20-06-2016 *Cu privire la prețurile de comercializare a produselor social importante*. [online].[accesat la 20.03.2023]
Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=120517&lang=ro#
- 5) <https://metro.zakaz.md/ro/categories/bread/>, <https://linella.md/ro/cautare?search=paine> [online] [accesat: 11.01.2023]
- 6) <https://metro.zakaz.md/ro/search/?q=salam>, <https://linella.md/ro/cautare?search=salam> [online] [accesat: 10.01.2023] [online] [accesat: 10.01.2023]
- 7) https://linella.md/ro/catalog/bauturi_spirtoase/calarasi_aurum_divin_7_ani_05l?from=SEARCH,
- 8) <https://metro.zakaz.md/ro/search/?q=calarasi> [online] [accesat: 20.03.2023]

Coordonator științific: GUMOVSCI Ana, dr., conf. univ.
Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova,
Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni, 61
e-mail: gumovschi.ana@ase.md